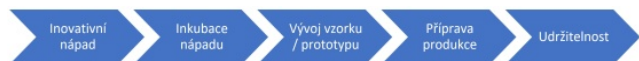

O přenosu poznatků a technologií

Co je inovace?

V současnosti jsou ekonomiky a akademické instituce jednotlivých států díky globalizaci intenzivně propojeny. V tomto globálním prostředí se stávají přímými konkurenty českých firem (a vědeckých týmů) i zahraniční subjekty, je proto nutné více než kdy dříve investovat do udržení konkurenceschopnosti, nejčastěji prostřednictvím inovací. Jinými slovy, pro dlouhodobý úspěch společnosti na globalizovaném trhu, je nutné, aby dokázala rychle využívat vědecké poznatky ve svém oboru a implementovat je tak, aby zvýšila hodnotu svých služeb nebo produktů.

Podle nejčastěji používané definice je inovace uvedení značně vylepšeného produktu, služby nebo například způsobu fungování společnosti do komerční praxe. Obecně lze rozdělit proces inovace do 5 stádií, která lze pozorovat u většiny projektů.

Způsob, kterým dochází k inovaci produktů nebo služeb se liší podle typu instituce, v níž probíhá, a každý z těchto subjektů má jiné silné a slabé stránky. V případě velkých korporací je zřejmou výhodou dostatek finančních zdrojů, který je navíc činí atraktivními zaměstnavateli. Celý inovační proces navíc probíhá „pod jednou střechou“, což usnadňuje jeho řízení. Typická je pro ně ale i určitá rigidita přítomná v manažerské kultuře velkých korporací, která upřednostňuje spíše inovace menšího rozsahu a v jejímž důsledku mohou být některé příležitosti úplně ignorovány. To se ale netýká malých a středních podniků, které naopak často vyhledávají až převratné inovace. Tyto subjekty ale často naráží na chronický nedostatek zdrojů pro financování výzkumných aktivit.

Za největší slabinu velkých korporací i malých a středních podniků na poli inovací lze považovat jejich omezenou know-how v daném oboru. V reakci na tento problém existuje i třetí cesta inovací, tzv. transfer technologií (přenos poznatků a technologií), do kterého jsou zapojeny jak komerční subjekty se svými znalostmi z praxe a finančními zdroji, tak veřejné akademické instituce se svým rozsáhlým know-how, často v pestré paletě oborů.

Co je transfer technologií?

Transferem technologií (též přenosem poznatků a technologií) se rozumí aktivity směřující k uvedení inovativního nápadu, znalosti nebo technologie, které jsou výsledkem výzkumných aktivit akademické instituce, do aplikační (komerční) praxe.

Možností spolupráce mezi akademickými a komerčními subjekty je celá řada, jako transfer technologií ale považujeme pouze ty, při nichž zůstává akademická instituce dlouhodobě součástí výzkumného projektu, náleží jí duševní vlastnictví a je beneficentem případných výnosů. Mezi základní formy patří licencování nebo prodej duševního vlastnictví (nejčastěji patentu), společné vědecko-výzkumné projekty a založení spin-off společnosti.

Naopak aktivity jako jednorázové poskytnutí laboratorní analýzy nebo odborného posudku, patentování poznatků bez komerčního využití, pronájem přístroje nebo prodej monografií nepovažujeme za transfer technologií, protože nevedou k navýšení užitné hodnoty produktu nebo služby na trhu a jsou neinovatívního charakteru. Hraniční formou transferu technologií je poskytování expertíz. Vědecký tým se sice účastní výzkumného projektu s komerčním partnerem, nicméně po dokončení úkolu často zcela ztrácí možnost ovlivnit výzkumný projekt, podílet se dále na jeho inovaci, a taková výzkumná aktivita nepřináší akademické instituci do budoucna potenciální výnosy.

Inovační ekosystém na UK

Univerzita Karlova vnímá klíčový význam spolupráce mezi akademickým a komerčním sektorem na výzkumných projektech. Z toho důvodu je výzkumná infrastruktura UK uzpůsobena k efektivnímu přenosu technologií a znalostí v rámci tzv. inovačního ekosystému.

Inovační ekosystém tvoří čtyři členové:

- vědecké týmy,
- Centrum pro přenos poznatků a technologií (CPPT),
- technologičtí skauti a
- společnost Charles University Innovations Prague (CUIP)

Vědecké týmy produkují vědecké výsledky, z nichž některé mají potenciál pro přenos do aplikační sféry. Centrum pro přenos poznatků a technologií (CPPT) prostřednictvím svého centrálního týmu expertů poskytuje odborné poradenství vědeckým týmům a komerčním subjektům a zaštiťuje celý proces komercializace. První kontakt mezi vědeckými týmy na fakultách a CPPT často zprostředkují technologičtí skauti. Jejich úkolem je identifikace výzkumných projektů fakulty s potenciálem ke komercializaci, edukace vědeckých týmů v oblasti přenosu poznatků a technologií a společná příprava dokumentace k výzkumnému projektu, která je podkladem pro vlastní komercializaci. V neposlední řadě je do inovačního ekosystému zapojena společnost Charles University Innovations Prague (CUIP), která je zcela vlastněna UK. Její rolí je zprostředkování kontaktu s komerčními subjekty, maximální zjednodušení a zrychlení procesu přenosu poznatků a technologií a podpora vzniku spin-off společností.